

Rød eller rødgrønn vekst i 2013?

Trond Davidsen, FHL 10.01.2013

FHL om vekst

- ***Vedtak, FHLs Generalforsamling 2010:***

“At det innenfor dagens reguleringsregime gjennomføres det årlig prosentvise økninger i MTB på konsesjonsnivå.

Dette vil sikre forutsigbarhet for industrielle investeringer i næringen.”

Om vekstvedtaket fra 2010

- **Hvorfor vedtaket om vekst gjennom økt MTB?**
  - FHL har generelt gått inn for en vekst fordelt mellom økt MTB og tildeling av nye konsesjoner
  - På bakgrunn av bl a støyen rundt tildeling av konsesjoner i 2009 besluttet generalforsamlingen at kommende ny vekst måtte skje gjennom økt MTB. Denne veksten ble ikke gjennomført i 2010 – og så lenge FHL ikke har gjort noen annen beslutning i de siste to årene vil vi fortsatt måtte gå inn for at økt MTB er det foretrukne alternativet for vekst innen laks- og ørretsektoren
  - Det siste vekstbeslutningen fra regjeringen bærer dog mot en ny skjønnhetskonkurranse

9. november 2012 – 45 nye ”grønne” konsesjoner

- **Regjeringa foreslo tildeling av 45 nye grønne laksekonsesjoner i 2013 ”for å stimulere til utvikling av tekniske løsninger som en drivkraft for positiv endring i næringa. Dette gir muligheter for vekst langs hele kysten, men mest i Finnmark og Troms”, i hht FKD**
- **35 av de 45 nye grønne konsesjoner krever innløsning av en gjeldende konsesjon. Det vil si at det blir tildelt to nye grønne konsesjoner mot innlevering (les: omlegging av drift) av én eksisterende konsesjon**
- **20 av de 35 skal tildeles i Troms og Finnmark til 10 mill. kr per tillatelse. 5 av de 20 i Troms og Finnmark skal forbeholdes mindre aktører**

Om 45 nye ”grønne” konsesjoner

- De resterende 15 av de 35 kan tildeles over hele landet etter en lukket budrunde. Det settes kriterier knyttet til lakselus og rømming
- De siste 10 grønne konsesjonene tildeles uten innløsning, til 10 mill. kr per tillatelse. For disse forutsettes presentasjon av løsninger som er vesentlig bedre enn de som brukes i kommersiell sammenheng i dag
- Søknadene vurderes av en faggruppe som nedsettes av Fiskeri- og kystdepartementet
- 4 millioner kroner pr tillatelse vil bli fordelt til den aktuelle fylkeskommunen

Pressemelding FHL – 9. november 2012:

- **“Havbruksnæringen er positiv til regjeringens forslag om salg av 45 nye "grønne" laksekonsesjoner i 2013. - Havbruk er i dag den matproduksjonen som setter minst miljømessige fotavtrykk, og vi ønsker velkommen tiltak som kan gjøre næringen enda bedre, sier bransjetillitsvalgt Sveinung Sandvik i FHL.”**

Ja til grønn vekst i havbruk - www.fhl.no

09.01.12 13:29

Presse Nettstedkart Kontakt oss

Utvildt sak

Du er her: [Hovedsiden](#) [Havbruk](#) [Ja til grønn vekst i havbruk](#)

Ja til grønn vekst i havbruk

Havbruksnæringen er positiv til regjeringens forslag om salg av 45 nye "grønne" laksekonsesjoner i 2013. - Havbruk er i dag den matproduksjonen som setter minst miljømessige fotavtrykk, og vi ønsker velkommen tiltak som kan gjøre næringen enda bedre, sier bransjetillitsvalgt Sveinung Sandvik i FHL.

Publisert: 09.11.12

Fiskeri- og havbruksnærings landsforening mener Norge har det beste grunnlag for å øke matproduksjonen gjennom havbruk. Det vurderes selget av nye konsesjoner vil bidra til vekst og økt produksjon, noe som også er i tråd med behovet for økt tilførsel til markedene i over 100 land.

FHL mener også det er positivt at innstillingene fra salget av konsesjoner for en stor del går til fylkeskommunene, noe som er rett og rimelig siden robuste lokalmarkeder er svært viktig for utviklingen som driver sin virksomhet langs kysten.

Forslaget til grønne konsesjoner viser samtidig en del spennende trender sammenhengende med utviklingen i næringen, blant annet gjelder det hvilke kriterier grønne konsesjoner skal tildeles etter.

I tillegg er vi enige om at konsesjonsforløpet som i ettertid framstår som en "spesialordføringsordning" vil være for næringen og ansvarsloven er det beste utgangspunktet for å redusere risikofaktorene ytterligere - blant annet gjennom

omfattende teknologutvikling

"Vi opplever enda få utvalgte om "grønne" laksekonsesjoner som et godt innspill for å styrke fremtidens dagens produksjonskapasitet og dermed styrke en næring som kommer til å bli en enda viktigere bærekilde for utvikling av velstand og i tillegg som kommer, sier Sandvik.

FHL støtter regjeringens ambisjon om å gjøre Norge til verdens fremste sjømatnæring, og at vekst i tilførsel og produksjon av sjømat må stå på ansvarlig vis. For næringen er det samtidig viktig at forvaltningen av vekst er forsterket og forvalteres slik at alle bærekraftens tre kan ivaretas, både miljømessige, økonomiske og sosiale hensyn.

Relatert informasjon

- Eksempler på ny teknologi i havbruk
- Luskede antagelser er ingen "quick-fix"

Kontakt

- Sveinung Sandvik, leder Bransjegruppe Havbruk, FHL (telefon 018 58 604)

Om pressemeldingen

- **Tar i etterkant selvkritikk på at pressemeldingen ikke var mer nyansert, bl a skulle det kommet frem FHLs syn på vekst gjennom MTB-økning**
- **Mange mener vi skulle sagt nei – og avvist tildelingen. Og at vi burde stått på FHLs krav til vekst gjennom økt MTB – og ikke stilt oss positive til en ny skjønnhetskonkurranse**
- **Realpolitisk ville en flagging av motstand hatt liten betydning**
- **Noen som også reagerer på at skillet mellom "grønne" vs "grå" konsesjoner ikke er problematisert; dette vil vi måtte komme tilbake til ifm høring på tildelingsforskrift**

45 nye ”grønne” konsesjoner – FHLs synspunkter

- **FHL mener det både markedsmessig og biologisk er grunnlag for videre vekst**
- **De nye konsesjonene gir rom for om lag 50-55.000 tonn økt tilførsel årlig**
- **FHL ville heller hatt vekst gjennom økt MTB – som i større grad ville kommet en samlet næring til gode**

45 nye "grønne" konsesjoner – FHLs synspunkter

- **FHL er kritisk til en inndeling i "grønn" og "ikke-grønn" drift; vi mener næringen til enhver tid har tilstrebet seg å ha den best mulige driften miljømessig**
- **Krav ifm ny tildeling kan vise seg å virke positivt inn for å videreutvikle ny teknologi og endrede driftsformer**
- **Regjeringens beslutning om "grønne" konsesjoner er et klart politisk kompromiss – og trolig den eneste måten å få til vekst på idag**

Om tildelingskriterier

- **Engasjementet rundt tildelingskriterier for de 45 nye konsesjonene er naturlig nok allerede betydelig – både fra de som vil ha utvikling og de som vil gjøre hva de kan for å hindre vekst i norsk laks- og ørretproduksjon**
- **Vi vet pt lite om hva FKD vil legge inn av betingelser i en forskrift. Av kunngjøringen fra 9. november fremgår det tydelig at "det settes kriterier knyttet til lakselus og rømming", og registrerer at Mattilsynet allerede har gitt uttrykk for sin fortolkning – og da er det ikke lus eller rømming som får oppmerksomhet**

Om tildelingskriterier

Dagens Næringsliv 4. januar 2013;
artikkel om "Sykdom ute av kontroll",
hvor Kristina Landsverk uttaler seg:

"Vi er bekymret for økningen i konsesjoner i de tre nordligste fylkene med tanke på kapasiteten til å produsere smolt der. Hvis konsesjonene skal være grønne så bør man vurdere å sette regional smoltproduksjon som et krav, sier Landsverk."

- Ikke utenkelig at dette blir ett av de innspillene som vil komme fra Mattilsynet til tildelingsforskriften

Sykdom ute av kontroll

FISK
Fiskehelsetilsynet professor Are Nyland mener lakse sykdommen PD nå er fullstendig ute av kontroll og mener forbud mot flytting av fisk er det eneste som kan stanse epidemien.

HARALD BERGLHIN
KISTINGSÅND
Ved inngangen til desember var det påvist eller mistanke om laksesykdommen PD på over 100 oppdrettskaller fra Sørvestlandet til Finnmark. PD kan medføre betydelig dødelighet i aulagene.
SI av tilfellene, det vil si omrent på nivå med de foregående årene, skyldes en variant av viruset. SAV2, som har vært i Norge i mange år. Bøtten skyldes en epidemiløs av varianten SAV2 som ser ut til å ha medført masse utbrudd i Trøndelag i området Hitra-Frova. SAV2 har etter alt å domme kommet hit fra Skottland, muligens med en infisert brennbit.
Det er ingen tvil om at PD er fullstendig ute av kontroll

Viruset spre alle veier og vi har utbrudd fra Finnmark til Hordaland. Det er uforutsett at det ikke innføres et regelverk som kan begrense spredningen ved å kvele et smittet bil produsert lokalt, sier Are Nyland, professor ved Institutt for biologi ved Universitetet i Bergen (UiB).
Vi må finne samsvarende og bryte dem. Det innebærer blant annet langt strengere begrensninger i lagningen til å flytte fisk. Det burde vært strengt forbudt å flytte fisk eksempelvis fra Vestlandet til Finnmark. Eller for den saks skyld fra Skottland til Trøndelag, mener Nyland som også er bekymret for farene for smitte mellom syk oppdrettslaks og villaks.
- Du tegner et dystert bilde av situasjonen?
- Ja, med god grunn. Vi har nå PD-forvaltnings som i stor grad er laget av næringen selv. Da blir reglene deretter, mener Nyland.

Dreyt
Tilsmålsrådgiver i Mattilsynet, Kristina Landsverk, mener det er drøyt å berede et PD-smitteplan som er helt ute av kontroll. Men at vi har utfordringer er det ingen tvil om. Vi kan vel spørre en gang med Nyland i et regionalt smoltproduksjonsråd.
- Det er ikke næringen som lager PD-strategien. Mattilsynet mener om sine smoltproduksjons

HAR UTFORDRINGER.
Kristina Landsverk.
Vest optimalt og her blir en regel. Det er også slik at de store selskapene har tiltak som dæmper den økningen. Vi er bekymret for økningen i konsesjoner i de tre nordligste fylkene med tanke på kapasiteten til å produsere smolt der. Hvis konsesjonene skal være grønne så bør man vurdere å sette regional smoltproduksjon som et krav, sier Landsverk.
- Rent generelt er landet med og flytting av levende fisk og dyr den største faren som finnes i forbindelse med overføring av smittet utgang. Dette gjelder uansett tiltak som settes i verk for å redusere risiko. Produktjonsplaner som bygger på utstrakt flytting av fisk vil alltid medføre en fare. Dette gjelder handel med smolt, flytting av fisk under sjøsiden og transport til slakteri. Det er det viktig for næringen å ta høyde for når den vurderer om sine smoltproduksjons

LAKSESYKDOMMEN PD
Pankreasnekrose (pancreas disease PD)
Sykdommen opptrer hos oppdrettslaks og regnbueørret og er forårsaket av et virus (salmonella alphavirus SAV).
Smitte kan spres høy dødelighet og store tap for oppdretter og er særlig regnbueørret som har blitt rammet i sjøen.
I 2002 ble det registrert tre dødsfall i 12 utvalgte PD-lag i nordlige fylker. Dette var utvalgte kontroll fra Skottland og tre lag kommer hit med de infiserte brennbitene. Hilde Nævermoen/Statens

temer. Det er også viktig å peke på risikoen knyttet til bruk av brennbitler. Disse er også utvilsomt en potensiell smittetilførsel. I dag brukes de samme brennbitene til å frakte smolt og slakterfisk. Bålene skal desinfiseres mellom transportene, men dette er en utfordring med tanke på å oppnå et såkalt resthus i Lamsverk.
Selskapsendringer
-Nyland mener det er næringen selv som har laget strategien for bekjempelse av PD?
- Det er ikke næringen som lager PD-strategien. Mattilsynet mener om sine smoltproduksjons

innad (et anlegg, til andre anlegg) samme forflytning og ved transport av syk fisk.
PD kan ikke behandles med medikamenter. Det er påkrevet vaksine mot sykdommen, men vaksineringsforbuddet er viktig.
I 2002 ble det registrert tre dødsfall i 12 utvalgte PD-lag i nordlige fylker. Dette var utvalgte kontroll fra Skottland og tre lag kommer hit med de infiserte brennbitene. Hilde Nævermoen/Statens

denstrømmer beholder. Den nye smoltfaktoren i Midt-Norge brennbitler. Disse er også utvilsomt en potensiell smittetilførsel til denne fordriften. Uansett er det viktig å få sprunke fra næringen når nytt regelverk skal lages, sier Landsverk.
- Landsverk må gjerne hevde at det er Mattilsynet som lager regelverket, men i realiteten er det de store oppdrettslaksene som dikterer det i utveiv til de eksisterende regelverk for PD i Norge, repuliser professor Are Nyland.

BEKYMRET Professor Are Nyland mener spredningen av fiske sykdommen PD nå er helt ute av kontroll. Mattilsynsdirektør Kristina Landsverk mener det er endring på tide.
Foto: Erlend Haukeland

FHLs forventninger til en tildelingsforskrift:

- Forutsigbarhet:

- **Det må så langt som mulig være avklart på forhånd premisser for tildeling og hvordan prosessen blir gjennomført (søknadsbehandling, klagegrunnlag mv)**
- **Tildelingsforskriften bør være så tydelig som mulig; de premisser som er lagt må respekteres av faggruppen som skal vurdere søknader**

FHLs forventninger til en tildelingsforskrift:

- Likebehandling:

- **I foregående tildelingsrunder har det kommet tildels sterke reaksjoner fra søkere på konsesjoner om at ellers like søknader er behandlet ulikt – både på tvers og innenfor samme region. Vesentlige utfordringer fra forrige tildelingsrunde unngår man denne gang ettersom fylkeskommunene ikke skal ha noen formell rolle og at det er én faggruppe som skal vurdere søknadene**
- **Hvis det skjer en videre siling av søkerne må det vurderes om søkerne skal bes om definerte og relevante tilleggsopplysninger. Muligens bør det også presiseres premisser for etterprøvbarhet og konsekvenser ved ikke oppfyllelse i fremtid**

FHLs forventninger til en tildelingsforskrift:

- **Transparens:**

- **I tillegg til at kriteriene bør være mest mulig tydelige bør det også være størst mulig åpenhet om hvordan kriterier blir praktisert, søknadsfremdrift og hvordan søknadene blir behandlet**

FHLs forventninger til en tildelingsforskrift:

- Realisme i fht de krav som stilles angående teknologi- og driftskrav:

- **Det bør unngås at konsesjoner tildeles til konstruerte virksomheter uten livets rett – og som gjør at etablerte bedrifter i neste omgang henvises til å måtte kjøpe konsesjonene i gråmarkedet**
- **Det er dessverre altfor mange eksempler fra tidligere tildelingsrunder på at konsesjoner er gitt til virksomheter som ikke har hatt forutsetninger til drift – og at konsesjonene i ettertid er forsøkt solgt eller leid ut. I enkelte tilfeller synes konsesjonservervelsen å ha skjedd nettopp med tanke på senere avhending av konsesjonspapiret**

FHLs forventninger til en tildelingsforskrift:

- Realisme i fht de krav som stilles angående teknologi- og driftskrav:

- Kostnader knyttet til oppstart og drift frem mot slakteklar fisk må ikke undervurderes. Kostnadene og risikoen kan bli vesentlig økt gjennom strengere krav til drift og miljøforhold, noe som vil kunne gjøre det enda vanskeligere for nyetablerte selskaper å lykkes**
- Et mulig element i tildelingsforskriften kan være garantikrav for erverv av konsesjon for å sikre at det er søkere som reelt sett har mulighet til nyttiggjøre seg en konsesjon**

FHLs forventninger til en tildelingsforskrift:

- Faggruppe for vurdering av søknader med faglig bakgrunn:

- **FHL legger til grunn at faggruppen settes sammen med grunnlag i de krav som fremkommer av tildelingsforskrift**
- **Gruppen må settes sammen med tanke på kompetanse og ikke organisasjonstilknytning. Personer som forfekter et ideologisk standpunkt eller ønsker å presse gjennom en konkret teknologi har ingen naturlig plass i den aktuelle faggruppen**

FHLs forventninger til en tildelingsforskrift:

- Faggruppe for vurdering av søknader:

- **FHL har ingen ambisjoner om å være representert i en faggruppe – og legger til grunn at det bør også være tilfelle for øvrige organisasjoner**
- **FHL forutsetter at konsesjoner skal tildeles iløpet av 2013 med den teknologi og driftsløsninger som måtte være tilgjengelig – og at en ikke havner i den situasjon at en faggruppe konkluderer med at konsesjonstildeling utsettes pga at krav til drift- og miljøforhold ikke er oppnåelig**

FHLs forventninger til en tildelingsforskrift:

- Innveksling til ”grønne” konsesjoner”:

- **Ifm omlegging av drift av eksisterende konsesjoner må det unngås at det etableres nye kriterier som medfører at det kan oppstå diskusjoner om rettigheter i fht allerede tildelte konsesjoner**

Grønn eller rødgrønn vekst i 2013?

- **Dersom veksten blir gjennomført, blir den i hvert fall rødgrønn**
- **Med gode og gjennomarbeide kriterier fra myndighetene samt innsatsvilje fra selskapene kan man også få til et betydelig løft for å implementere ny teknologi og nye driftsrutiner**